

FULLS/80

del Museu Arxiu de Santa Maria

Mataró, octubre 2004

TAULA

● EDITORIAL 1

● ACTUALITAT 2

● ESTUDIS

DADES DEL CANONGE JOAN RAFEL PALAU
I DE L'ANTIC EDIFICI DE L'ACTUAL
MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA.
ON VA VIURE I MORIR L'ANY 1623

Antoni Martí i Coll

5

DOS MATARONINS ENTRE ELS PIONERS
DE L'AVIACIÓ CIVIL CATALANA

Rafael Soler i Fonrodona

13

NOTES SOBRE L'AUTOGRIF
DE JUAN DE LA CIERVA

Joaquim Illa i Juandó

16

LA PETITA HISTÒRIA DE LA SALETA

Josep M. Cusachs i Clarà

19

TEATRE A LA SALA CABAÑES.
DE LA POSTGUERRA ALS ACTES
DEL CINQUANTENARI (1939-1966)

Josep M. Clariana i Coll

26

● DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA 41

Portada: Emblema utilitzat per la Secció Teatral de la Sala Cabañes
durant la postguerra.

Prohibida la reproducció dels textos i de les il·lustracions sense
esmentar la procedència.

Edita: **MUSEU ARXIU DE SANTA MARIA**

Centre d'Estudis Locals de Mataró.

Director: Manuel Salicrú i Puig.

Beata Maria, 3

Tel. 93 790 15 28 (Parròquia de Santa Maria)

Composició i impressió:

Copisteria Castellà. c/ Pujol, 40 - 08301 MATARÓ

Dipòsit Legal: B-15.257-1978 ISSN 0212-9248

L'Equip del Museu Arxiu de Santa Maria no es responsabilitza
necessàriament de l'opinió que expressen els articles signats.

Amb la col·laboració de

Ajuntament de Mataró
Patronat Municipal
de Cultura

Generalitat de Catalunya
Direcció General de Promoció Cultural
Promoció de la Premsa

EDITORIAL

EL TEATRE A MATARÓ

Fins al segle XIX no es pot pas parlar de teatre estable a Mataró. L'any 1832 es construí el Teatre Principal, al carrer Nou, situat on avui hi ha el Foment Mataroní, i amb ell comencen les programacions periòdiques, habitualment representades per companyies professionals forasteres.

Abans, al segle XVIII, ja es té notícia de la representació dels *Pastorets* feta a la Fleca, antic forn comunal de pa, al Carreró, i se sap que a inicis del segle següent també s'havia fet teatre en aquest mateix local.

Més entrat el segle XIX, es fa teatre ocasionalment en algunes entitats recreatives, en recintes com l'efímer Prado Mataronés (1868), que era a la sortida de Mataró (camí d'Argentona), i en nous teatrets, com el Talia (1871), al carrer de Sant Antoni, el Tívoli (c.1872) a la muralla del Tigre, i ja de més envergadura l'Euterpe (1877), als actuals solars de les Cooperatives de la muralla de la Presó. Després, també es farà teatre al Círcol Catòlic del carrer de Bonaire (1888) i s'obriran els teatres del Círculo Clavé (1881), a la Rambla, conegut més tard com a teatre de la Nova Constància (1890) i el de l'Ateneu de la Classe Obrera (1900), al mateix carrer de Bonaire. De banda d'altres sales i saletes on es feren espectacles, esmentem el Salón de Novedades, al carrer d'Isern cantonada amb Catalunya, al final de la centúria.

L'inici del segle XX veurà la recuperació del Teatre Principal per part del Foment Mataroní (1910), l'obertura de nous teatres, com el de la Societat Iris (1915), al carrer de Bonaire, el Teatre Bosque (1920), que serà reformat més endavant i titulat Teatre Monumental Cinema (1935), i la Sala Cabañes (1933) del Círcol Catòlic, a la Riera, aquests dos darrers encara actius; no així el de la Unió de Cooperatives (1935), a la mateixa Riera, ni tampoc el de la Nova Constància que fou reformat i prengué el nou nom de Clavé Palace (1920). De banda d'això, cal afegir que altres entitats i associacions o col·legis disposaren de sala d'actes per a representar-hi teatre, i que a Mataró, al costat de l'oferta del teatre professional, hom comptava igualment amb la de companyies locals de teatre amateur –sobretot a les entitats– algunes de molt renom.

A la postguerra, aquests elencs d'afecionats van ser actius, principalment, als teatres de la Sala Cabañes, la Saleta –ambdós dintre del recinte del Círcol Catòlic– i al Foment Mataroní. També, a la Coma, adaptat a l'antiga sala d'actes del Patronat Escolar Obrer, i al Casal Aliança (1947), entitat que ocupà els locals de l'antiga Societat Iris al carrer de Bonaire.

En aquest número de *FULLS* i en els propers, intentarem documentar d'una manera minuciosa el teatre a Mataró a la postguerra, durant la qual hagué de maldar per sobreviure davant la gran expansió que s'enregistrava del cinema a la ciutat, cosa que ja venia dels anys anteriors al conflicte bèl·lic.